

โครงการวิจัยขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นกลไกลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ปี 2568 โดย วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า

ที่มาและความสำคัญ

การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเป็นวาระสำคัญของประเทศ โดยถูกบรรจุให้เป็นประเด็นสำคัญในแผนงานหลายฉบับของประเทศ ขณะที่ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของไทยยังคงเป็นปัญหาสำคัญและทวีความรุนแรงมากขึ้นโดยเฉพาะช่วงหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ผ่านมามาประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาผ่านกฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนงานต่าง ๆ อย่างไรก็ตามเนื่องจากปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษามีความซับซ้อนแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ การแก้ปัญหาในภาพรวมเหมือนกันทั้งประเทศจึงไม่สัมฤทธิ์ผล ดังนั้นจึงนำมาสู่แนวคิดการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในระดับพื้นที่¹ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานของรัฐที่ดูแลรับผิดชอบในระดับพื้นที่ จึงกลายเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามที่รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันและกฎหมายอื่นกำหนด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนทุกกลุ่มตั้งแต่เด็กปฐมวัยจนถึงผู้สูงอายุ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงสามารถจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยที่มีอายุตั้งแต่ 2 ขวบจนกระทั่งถึงเยาวชนในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รวมถึงผู้สูงอายุ โดยสามารถจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย วิทยาลัยอาชีวศึกษา โรงเรียนกีฬา และโรงเรียนผู้สูงอายุ ซึ่งรูปแบบการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วยการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา และมีความเหมาะสมในการเป็นกลไกลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่ด้วยเหตุผลต่าง ๆ กล่าวคือ การอยู่ใกล้ชิดกับปัญหา จึงรู้ เข้าใจ มีข้อมูลเชิงลึก และตอบสนองต่อปัญหาได้อย่างตรงจุดและรวดเร็ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเชื่อมโยงการแก้ปัญหาทางการศึกษากับปัญหาอื่น ๆ ในสังคมท้องถิ่นได้ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะไม่ละทิ้งหรือเพิกเฉยต่อปัญหา เพราะเป็นองค์กรทางการเมืองที่มาจากประชาชน จึงมีความรับผิดชอบต่อประชาชนในท้องถิ่น (Social Accountability)

¹ ปริญญา ชาวสมุน. (2565). "ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา" ปัญหาที่ต้องว่ากันต่อไปเป็นพื้นที่. [ออนไลน์]. สืบค้นจาก <https://www.bangkokbiznews.com/social/1000893> เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2565

ด้วยเหตุนี้ วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า จึงดำเนินโครงการวิจัยขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นกลไกลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ปี 2568 โดยออกแบบให้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการศึกษาวิจัยหลัก การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถริเริ่มออกแบบ และพัฒนาโครงการที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขับเคลื่อนโครงการดังกล่าวในทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสำเร็จและผลลัพธ์อย่างเป็นรูปธรรม หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความเหมาะสมมีศักยภาพและความพร้อมย่อมส่งผลให้การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษามีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและบริบทในแต่ละพื้นที่ กล่าวได้ว่า เป็นการแก้ไขปัญหาที่ตรงจุดและก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน เด็กและเยาวชนทุกกลุ่มจะเข้าถึงการศึกษาและได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอภาคกัน และเป็นการศึกษาวิจัยที่เกิดการนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงในพื้นที่จนเกิดผลสัมฤทธิ์เชิงประจักษ์ที่สามารถขยายผลในวงกว้างหรือในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นต่อไป ทั้งนี้ การศึกษาวิจัยนี้คาดหวังว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการวิจัยจะมีความรู้ความเข้าใจและทักษะในการริเริ่ม ออกแบบ พัฒนา และขับเคลื่อนโครงการที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่กระทั่งเกิดผลสำเร็จ ผลลัพธ์ และผลกระทบอย่างเป็นรูปธรรม กลายเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพพร้อมที่จะเป็นกลไกในการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถออกแบบและพัฒนาโครงการที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่
2. เพื่อส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขับเคลื่อนโครงการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ได้พัฒนาขึ้นมาในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

กลุ่มเป้าหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครเข้าร่วมโครงการวิจัย จำนวน 10 แห่ง

การคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะพิจารณาจากใบสมัคร และการตัดสินใจคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นสิทธิ์ขาดของสถาบันพระปกเกล้าและเป็นที่ยุติ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาวิจัย รวม 8 เดือน: กุมภาพันธ์ – กันยายน 2568

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา	สถานที่
การสมัครเข้าร่วมโครงการ		
1 ประชาสัมพันธ์และรับสมัคร อปท. เข้าร่วมโครงการ	ธ.ค.-24 ม.ค.68	ไปรษณีย์ เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก
2 การคัดเลือกและประกาศผลการคัดเลือก อปท. จำนวน 10 แห่ง เพื่อเข้าร่วมโครงการ	ภายใน 7 ก.พ.68	สถาบัน พระปกเกล้า
การดำเนินงานของ อปท. 10 แห่งที่เข้าร่วมโครงการ		
3 การประชุมออนไลน์เพื่อชี้แจงรายละเอียดการศึกษาวิจัยให้แก่ อปท.	ก.พ.68	ออนไลน์
4 อปท. แต่งตั้งคณะทำงาน	ก.พ.68	อปท. ที่เข้าร่วมโครงการวิจัย
5 การประชุมออนไลน์เพื่อชี้แจงรายละเอียดการศึกษาวิจัยให้แก่ คณะทำงานของ อปท. และวางแผนการศึกษาวิจัยร่วมกัน	ก.พ.68	ออนไลน์
6 การสัมมนาออนไลน์เพื่อส่งเสริมให้ อปท. ตระหนักถึงความสำคัญของภารกิจด้านนี้ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และเรียนรู้จาก อปท. ที่โดดเด่นในการดำเนินงานด้านนี้เพื่อการประยุกต์ใช้	ก.พ.68	ออนไลน์
7 นักวิจัยลงพื้นที่เพื่อประชุมเชิงปฏิบัติการ ณ อปท. 10 แห่ง เพื่อให้ อปท. สำรวจปัญหา ค้นหาสาเหตุของปัญหา และสรุปวิธีการแก้ไขปัญหาคความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่เกิดขึ้นในพื้นที่	มี.ค.-เม.ย.68	อปท. ที่เข้าร่วมโครงการวิจัย
8 การประชุมออนไลน์เพื่อเตรียมความพร้อมในการออกแบบและพัฒนาโครงการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของ อปท.	พ.ค.68	ออนไลน์
9 การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ อปท. ออกแบบและพัฒนาโครงการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ณ สถาบัน พระปกเกล้า รวม 3 วัน	พ.ค.68	สถาบัน พระปกเกล้า
10 การสัมมนาออนไลน์เพื่อให้ อปท. นำเสนอโครงการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา	พ.ค.68	ออนไลน์
11 อปท. ดำเนินโครงการที่พัฒนาขึ้นมาในพื้นที่ของตน	มี.ย.-15 ก.ค.68	อปท. ที่เข้าร่วมโครงการวิจัย

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา	สถานที่
12 นักวิจัยลงพื้นที่เพื่อติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการของ อปท.	16 ก.ค.-ส.ค.68	อปท. ที่เข้าร่วมโครงการวิจัย
13 การสัมมนาออนไลน์เพื่อให้ อปท. นำเสนอผลการดำเนินโครงการ และได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	ก.ย.68	ออนไลน์

หมายเหตุ: (1) หากมีเหตุให้นักวิจัยของสถาบันพระปกเกล้าไม่สามารถลงพื้นที่ ณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ จะทำการลงพื้นที่แบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting
(2) การตัดสินใจคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของสถาบันพระปกเกล้าถือเป็นสิทธิ์ขาดและเป็นขั้นสุดท้าย

ประโยชน์ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับ

โครงการวิจัยนี้จะช่วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถริเริ่ม ออกแบบ พัฒนา และขับเคลื่อนโครงการสำหรับการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของท่าน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับการอบรม คำแนะนำ และข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญจนสามารถพัฒนาโครงการของตนได้สมบูรณ์

นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. ความรู้และความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
2. บทเรียน ประสบการณ์ หรือตัวอย่างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสถานศึกษาที่มีความโดดเด่นในการดำเนินงานเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในมิติต่างๆ
3. ทักษะในการออกแบบและพัฒนาโครงการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยได้รับการอบรมทักษะการเขียนโครงการ มีผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาตลอดกระบวนการ และได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ
4. การแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในบริบทที่แตกต่างกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการวิจัย
5. ใบบรรณงเข้าร่วมโครงการวิจัย และเป็นเครือข่ายของสถาบันพระปกเกล้าในการดำเนินงานต่อไป

วิธีการสมัครเข้าร่วมโครงการวิจัย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถสมัครเข้าร่วมโครงการวิจัยโดยกรอกข้อมูลในใบสมัครที่แนบมาพร้อมกันนี้ หรือดาวน์โหลดใบสมัครได้ที่เว็บไซต์ของสถาบันพระปกเกล้า www.kpi.ac.th หรือลิงก์ <https://kpi.ac.th/news/news/data/2604> หรือสแกน QR Code ด้านล่างเพื่อดาวน์โหลดใบสมัคร เมื่อกรอกใบสมัครเรียบร้อยแล้ว สแกนใบสมัครเป็นไฟล์ PDF และส่งอีเมลถึง prapaporn@kpi.ac.th ภายในวันที่ 24 มกราคม 2568 ทั้งนี้การสมัครเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ไม่มีค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด

*****วิธีการส่งใบสมัคร: ทานสแกนใบสมัครเป็นไฟล์ PDF และส่งอีเมลถึง prapaporn@kpi.ac.th ภายในวันที่ 24 มกราคม 2568*****

เงื่อนไขการสมัครเข้าร่วมโครงการวิจัย

1. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี หรือนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด) เห็นชอบกับการเข้าร่วมโครงการวิจัย โดยลงนามในแบบแสดงความจำนงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการเข้าร่วมโครงการวิจัยที่แนบท้ายใบสมัคร
2. ขอความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมการประชุม/สัมมนา/อบรมเชิงปฏิบัติการทุกครั้งตลอดโครงการ และเข้าร่วมโครงการกับสถาบันพระปกเกล้าจนแล้วเสร็จตามขั้นตอนการศึกษาวิจัย
3. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ
 - 3.1 สถาบันพระปกเกล้าเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่าย ดังนี้
 - เบี้ยเลี้ยง ค่าเดินทาง และค่าที่พักของนักวิจัยในการลงพื้นที่เพื่อจัดประชุม/สัมมนา/อบรมเชิงปฏิบัติการ ณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการคัดเลือก
 - 3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการคัดเลือกรับผิดชอบค่าใช้จ่าย ดังนี้
 - ค่าเดินทาง ค่าอาหาร และค่าที่พักของคณะทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจะมีการจัดประชุม/สัมมนา/อบรมเชิงปฏิบัติการ ณ สถาบันพระปกเกล้า กรุงเทพฯ จำนวน 1-2 ครั้ง
 - ค่าอาหารและอาหารว่างในการจัดประชุม/สัมมนา/อบรมเชิงปฏิบัติการร่วมกับนักวิจัยของสถาบันพระปกเกล้า ณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่าน จำนวน 2 ครั้ง

- วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ อินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีรองรับการประชุม/สัมมนาออนไลน์ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting หรือการแพร่ภาพสดผ่านทาง Facebook หากจำเป็นต้องใช้
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการพัฒนาและขับเคลื่อนโครงการที่ช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านให้เกิดขึ้นจริงในพื้นที่

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม

วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 ทิศใต้
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์: 02-141-9563 ถึง 02-141-9571

ผู้ประสานงาน: นางสาววิลาวัณย์ หงษ์นคร โทรศัพท์: 02-141-9571 อีเมล: wilawan@kpi.ac.th

นางสาวประภาพร วัฒนพงษ์ โทรศัพท์: 02-141-9568 อีเมล: prapaporn@kpi.ac.th
